

Dosarul nr. 3ra-275/19

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud: L. Bagrin)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: I. Cimpoi, I. Secrieru, A. Danilov)

ÎNCHEIERE

20 martie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Mariana Pitic
Maria Ghervas
Iurie Bejenaru

examinând chestiunea cu privire la admisibilitatea recursului declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Mihail Botnari împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale a Republicii Moldova cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva deciziei din 04 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova și a fost menținută hotărârea din 04 decembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

c o n s t a t ă :

La data de 27 februarie 2017 reclamantul Mihail Botnari, reprezentat de avocatul Constantin Chira a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale a Republicii Moldova cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, în perioada 15 februarie 2016 – aprilie 2016, a beneficiat de pensie pentru limită de vârstă în condiții avantajoase conform listei nr. 1 a hotărârii Guvernului nr. 822 din 15 decembrie 1992 cu privire la aprobarea listelor nr. 1 și a unităților de producție, lucrărilor, profesiilor, funcțiilor și indicilor, în temeiul cărora se acordă dreptul la pensie pentru limita de vârstă în condiții avantajoase.

A susținut că, la data de 24 iunie 2016 a recepționat demersul Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Criuleni, prin care i s-a comunicat despre refuzul acordării în continuare a pensiei solicitate, pe motiv că, nu îndeplinește stagiul de cotizare de 10 ani în condiții foarte nocive și foarte grele, conform art. 42 alin. (2) din Legea nr. 156 din 14 octombrie 1998 privind sistemul public de pensii.

A specificat că, prin scrisoarea Casei Naționale de Asigurări Sociale a Republicii

Moldova, recepționată la data de 19 august 2016, a fost informat că Casa Teritorială de Asigurări Sociale Criuleni în mod legitim a respins cererea de stabilire a pensiei pentru limită de vârstă în condiții avantajoase conform listei nr. 1. Or, conform rezultatelor de control, actelor de verificare din 18 februarie 2016 și 14 iulie 2016, nu se atestă caracterul lucrărilor efectuate, precum și ocuparea zilei complete de muncă la aceste lucrări subterane.

A afirmat că, la data de 02 februarie 2016, în temeiul scrisorii Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Criuleni, a încheiat cu Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova contractul de asigurare socială nr. 302/17601 pentru 2,2 ani, obținând în acest mod stagiul necesar pentru stabilirea pensiei solicitate. Totodată, în temeiul acestui contract, a achitat în contul trezoreriei de stat suma de 13275 de lei, cu titlu de contribuții de asigurări sociale de stat.

A precizat că, începând cu data de 15 februarie 2016 și până în luna aprilie 2016, inclusiv, i-a fost acordată pensia solicitată, însă, ulterior, din motive neîntemeiate a fost stopată plata acesteia.

A punctat că, la data de 15 februarie 2016, avea un stagiul de cotizare în condiții nocive și foarte grele de 13 ani 8 luni și 14 zile. Astfel, la data de 30 ianuarie 2017, a depus la Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova și Casa Teritorială de Asigurări Sociale Criuleni cereri la care a anexat documente suplimentare care certifică faptul că întrunește toate condițiile pentru a i se plăti pensia pentru limita de vârstă în condiții avantajoase, printre care și informația eliberată de SA „Cricova” la data de 18 ianuarie 2017 și ordinul nr. 258 din 17 octombrie 2017, emis de SA „Cricova”, din care rezultă că activează în cadrul întreprinderii în funcția de fixator-buldozerist, sectorul minier și ventilație, începând cu data de 01 iunie 2002 și până în prezent.

A notat că, prin răspunsul Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Criuleni nr. 06-607 din 01 februarie 2017, recepționat la data de 13 februarie 2017, i-a fost refuzată stabilirea și plata pensiei, în temeiul aceluiași motive care au fost invocate anterior.

A relevat că, actul de verificare a documentelor din 14 iulie 2016, a fost emis de Casa Teritorială de Asigurări Sociale Criuleni cu erori, și anume: nu corespunde realității faptul că, la data de 15 octombrie 2007 a fost transferat în funcția de fixator-mașinist, or, această funcție a fost cumulată conform ordinului nr. 258 din 17 octombrie 2017, emis de SA „Cricova”.

A solicitat constatarea ilegalității și anularea refuzului Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Criuleni nr. 02-607 din 01 februarie 2017, obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale a Republicii Moldova să-i calculeze și să-i achite restanța la pensia pentru limita de vârstă în condiții avantajoase conform listei nr. 1 a hotărârii Guvernului nr. 822 din 15 decembrie 1992, neplătită din vina organului de asigurări sociale, începând cu luna mai 2016, precum și încasarea cheltuielilor de judecată.

Pe parcursul examinării cauzei, reclamantul Mihail Botnari, reprezentat de avocatul Constantin Chira a depus cerere de concretizare a pretențiilor, prin care a solicitat constatarea ilegalității și anularea refuzului Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Criuleni nr. 02-607 din 01 februarie 2017, obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale a Republicii Moldova să-i calculeze și să-i achite restanța la pensia

pentru limita de vârstă în condiții avantajoase conform listei nr. 1 a hotărârii Guvernului nr. 822 din 15 decembrie 1992, neplătită din vina organului de asigurări sociale, începând cu luna mai 2016 și până la data rămânerii definitive a hotărârii judecătorești, obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale a Republicii Moldova să-i calculeze și să-i achite lunar (pentru viitor) pensia pentru limita de vârstă în condiții avantajoase conform listei nr. 1 a hotărârii Guvernului nr. 822 din 15 decembrie 1992, precum și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 04 decembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost admisă parțial acțiunea depusă de Mihail Botnari, a fost anulat ca fiind neîntemeiat refuzul Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Criuleni nr. 02-607 din 01 februarie 2017, a fost obligată Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova să-i calculeze și să-i achite lui Mihail Botnari restanța la pensia pentru limita de vârstă în condiții avantajoase, neplătită din vina organului de asigurări sociale, conform listei nr.1 la hotărârea Guvernului nr. 822 din 15 decembrie 1992, începând cu luna mai 2016 și până la 04 decembrie 2017 și a fost obligată Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova să-i calculeze și să-i achite lunar lui Mihail Botnari pensia pentru limita de vârstă în condiții avantajoase, neplătită din vina organului de asigurări sociale. În rest, cerințele au fost respinse ca nefondate.

Prin decizia din 29 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova, a fost casată hotărârea din 04 decembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și a fost emisă o nouă hotărâre prin care acțiunea depusă de Mihail Botnari, a fost respinsă ca fiind tardivă.

Prin decizia din 31 octombrie 2018 a Curții Supreme de Justiție, a fost admis recursul declarat de Mihail Botnari, reprezentat de avocatul Constantin Chira și a fost casată decizia din 29 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău, cu trimiterea cauzei spre rejudecare în Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Prin decizia din 04 decembrie 2018 Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova și a fost menținută hotărârea din 04 decembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Pentru a hotărâ astfel, instanța de apel a menționat că, obiectul acțiunii în cauză, este asimilat actului administrativ și vizează obligarea autorității publice de a emite actul administrativ solicitat, în vederea valorificării unui drept imprescriptibil recunoscut prin Lege, dreptul la pensie.

De altfel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău a învederat că, conform art. 2 alin. (2) al Legii nr. 156 din 14 octombrie 1998 privind sistemul public de pensii, dreptul la pensie este imprescriptibil.

Prin urmare, instanța de apel a statuat că, Mihail s-a conformat întocmai prevederilor Legii, nu a admis nici o încălcare a normelor citate supra, respectiv cerințele Casei Națională de Asigurări Sociale privind omiterea termenului de prescripție, sunt eronate.

Cu referire la fondul cauzei, instanța de apel a conchis că, activitatea de mașinist - buldozer se regăsește în lista nr. 1, a unităților de producție, lucrărilor, profesiilor, funcțiilor și indicilor la lucrări în subteran la lucrări cu condiții de muncă foarte nocive

și foarte grele, în temeiul cărora se acordă dreptul la pensie pentru limită de vârstă în condiții avantajoase, aprobată prin hotărârea Guvernului nr. 822 din 15 decembrie 1992 abrogată la 12 mai 2017, în vigoare la data obținerii dreptului la pensie în condiții avantajoase de către Mihail Botnari.

Totodată, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău a relevat că, instanța de fond corect a reținut că, la data stabilirii pensiei pentru limită de vârstă în condiții avantajoase stabilite lui Mihail Botnari, ultimul avea stagiul special realizat la lucrări foarte nocive și foarte grele de cel puțin 10 ani, perioadă în care a fost ocupat la aceste lucrări ziua completă de muncă.

De asemenea, instanța de apel a reținut că, instanța de fond corect a ajuns la concluzia că Casa Teritorială de Asigurări Sociale Criuleni, întemeiat a acordat dreptul la pensie, începând cu data de 15 februarie 2016, or așa cum a fost menționat anterior, Mihail Botnari a întrunit condițiile necesare în acest sens.

În concluzie, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău a indicat că, instanța de fond temeinic a anulat refuzul emis de Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Criuleni nr. 02-607 din 01 februarie 2017, or dreptul intimatului la pensia pentru limita de vârstă a fost retras într-un mod abuziv începând cu data de 01 aprilie 2016.

La data de 16 ianuarie 2019, prin intermediul oficiului poștal, Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova a declarat recurs împotriva deciziei din 04 decembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe, și pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

În motivarea recursului recurenta a reiterat aceleași argumente care au fost susținute și în instanțele ierarhic inferioare, insistând asupra faptului că decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe au fost adoptate pripit cu încălcarea și aplicarea greșită a normele de drept material și procedural. Totodată, la examinarea cauzei au fost interpretată eronat legea.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la data de 04 decembrie 2018, iar recurentul a declarat recurs la data de 16 ianuarie 2019.

Astfel, recursul, declarat la data de 16 ianuarie 2019, este în termen.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;

- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b1) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Prin urmare, argumentele invocate în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se numai legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Rebai și alții contra Franței, 25 februarie 1995), pe când în recursul declarat de

Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), 433 lit. a), art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Mariana Pitic

judecătorii

Maria Ghervas

Iurie Bejenaru